

HISTORIA D' ESPANYA. SEGLE XIX-1

Codi : 22205

Prof. Antonio Moliner

Biblioteca d'Humanitats

1-Programa :

I-.La crisi de l'Antic Règim: aspectes socioeconòmics i variants regionals:

1. Contradiccions dels sistema econòmic-social vigent entorn a 1800: a) Estructura estamental de la societat. b) L'agricultura senyorial. Concepte, formes i distribució de la propietat. c) Règim de propietat de la terra i formes d'apropiació de la renda. Variants regionals. d) Conflictes socials. e) Estructures comercials i industrials.

2. Crisi i tensions en la societat de l'Antic Règim en vigílies de la invasió francesa: a) La crisi financera i el problema del deute públic. b) la desamortització com a programa. c) L'Església en la crisi de l'Antic Règim. d) L'oposició ideològica: Il·lustració i liberalisme abans de 1808.

II-. La Revolució liberal.

1. El debat historiogràfic sobre la revolució burgesa a Espanya. 2. La crisi política i social: la conjuntura revolucionària de la Guerra del Francès (1808-1814). 4. L'alternativa liberal: programa i acció del primer liberalisme a les Corts de Cadis. 5. L'alternativa reformista dels afrancesats. 5. L'erosió del vell sistema i la consolidació de la reforma liberal. L'experiència del Trienni.

III-. De l'Estat absolut a l'Estat liberal : resistències , reforma i ruptura.

A) 1. La utopia insurreccional del liberalisme espanyol. 2. El sistema polític establert i els partits dinàstics. 3. La dialèctica poder civil- poder militar. Les crisis polítiques. 4. El triomf del moderantisme. 5. La constitució de l'Estat centralista.

B) 1. Les oposicions al model liberal establert. L'oposició política: a) El carlisme. b) L'esquerra liberal-democràtica. 2. La nova

conflictivitat social: obrerisme i moviments camperols.

IV-. La nova societat i el desenvolupament del capitalisme.

1. El problema agrari: les desamortitzacions. Estat de la qüestió i problemàtica general. 2. Evolució del mercat nacional. 3. La polèmica sobre les causes del retard industrial. 4. Indústries i ferrocarrils. 5. La nova societat burgesa: aristocràcia, classes mitges i poble. La cultura.

2-. Bibliografia obligatòria :

1. A. GARCIA SANZ - R. GARRABOU, **Introduccion** al vol. 1 de la Historia Agraria de la España Contemporánea (1800-1850). Barcelona, Crítica, 1985, pp. 8-99.
2. Historia de España, vol VII, Barcelona, Edt. Labor, 1981. **Primera parte: Coyuntura y políticas económicās** d' E. Fernández de Pinedo, pp. 11-173.
3. R. FERNANDEZ, ed. España en el siglo XVIII. Homenaje a Pierre Vilar. Barcelona, Crítica, 1985.
4. J. FONTANA La Revolución Liberal. Política y Hacienda (1833-1845). Madrid, Instituto de Estudios Fiscales, 1977, pp. 282-300.
5. D. LOPEZ GARRIDO La Guardia Civil y los orígenes del Estado centralista. Barcelona, Crítica, 1977.
6. AA.VV. **El carlisme. Sis estudis fonamentals**. Barcelona, L'Avenç / SCEH, Còrsia, 7, 1993.
7. J. MALUQUER DE MOTES El socialismo en España, 1833-1868. Barcelona, Crítica, 1977.
8. G. RUEDA **La Desamortización en la Península Ibérica**, Ayer, 9, 1993, pp. 105- 251.
9. J.M. JOVER ZAMORA La civilización española a mediados del siglo XIX. Madrid, Espasa Calpe (Col. Austral), 1992, o **Prólogo** a la Historia de España de Menéndez Pidal, vol. 34, La era isabelina y el sexenio democrático).
10. Els dossiers corresponents als 5 temes del programa (fotocòpies).

Es imprescindible la utilització d' obres generals sobre aquest període. Són recomanables les de M. ARTOLA Antiguo Régimen y revolución liberal. Barcelona, Ariel / Fundación Juan March, 1978 (reeditat el 1983); id. La burguesía revolucionaria, 1808-1874, vol.V de la Historia de España de Alfaguara, Madrid, Alianza Editorial 1973 (nova edició 1990); J. FONTANA La crisis del Antiguo Régimen, 1808-1833. Barcelona, Crítica, 1983; M. ESPADAS BURGOS y J.R.DE URQUIJO GOITIA Guerra de la Independencia y época constitucional (1808-1898), vol. 11 Historia de España, Madrid, Edt.Gredos, 1990; A. BAHAMONDE y J.A. MARTINEZ Historia de España.Siglo XIX. Madrid, Cátedra, 1994 ; G. TORTELLA El desarrollo de la España contemporánea.Historia económica de los siglos XIX y XX. Madrid, A.E. 1994, etc.

La bibliografia específica de cada tema s'inclou als dossiers.

3-. **Avaluació**

A) L'examen tindrà dues parts: la primera, preguntes curtes i concretes sobre personatges, fets, conceptes fonamentals històrics, etc.; la segona, un comentari de text, gràfic, article o qüestions del programa.

B) Treball. Una resenya comentada d'algun llibre assenyalat a la bibliografia específica o d'alguna memòria de l' època (Godoy, Alcalá Galiano, Espoz y Mina, Mesonero Romanos, Fernández de Córdoba, etc.) o un treball individual a concretar amb el professor.